

ΙΣΤΟΡΙΑ Β΄ ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

3^ο ΘΕΜΑ

Συνδυάζοντας τις ιστορικές σας γνώσεις με τις απαραίτητες πληροφορίες από τα κείμενα που σας δίνονται να αναφερθείτε στους τρόπους με τους οποίους συνεχίστηκε η επιρροή της πνευματικής παράδοσης του Βυζαντίου μετά την Άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς:

α. στους σλαβικούς λαούς και ειδικά στη Ρωσία; (μονάδες 12)

β. στη Δυτική Ευρώπη μέσω των Ελλήνων λογίων από τον 15^ο αιώνα και μετά; (μονάδες 13)

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ

Το Βυζάντιο αλώθηκε το 1453, οι πνευματικές όμως και πολιτικές του παραδόσεις επέζησαν και συνέχισαν να επιδρούν τόσο στα παλαιά βυζαντινά εδάφη όσο και έξω από τα παλαιά όρια της αυτοκρατορίας [...]. Στους αιώνες της τουρκικής δουλείας η ορθόδοξη πίστη ήταν για τους Έλληνες, τους Βουλγάρους και τους Νοτιοσλάβους η έκφραση της πνευματικής και εθνικής τους ταυτότητας, και προφύλαξε τους βαλκανικούς λαούς από τον αφανισμό μέσα στην τουρκική πλημμύρα. [...] Η Ορθοδοξία ήταν επίσης το πνευματικό λάβαρο, κάτω από το οποίο συνενώθηκαν οι ρωσικές χώρες και το κράτος της Μόσχας πέτυχε να ανυψωθεί σε μεγάλη δύναμη, καθώς αναδείχθηκε σε φυσικό κέντρο του ορθόδοξου κόσμου [...]. Μεγαλύτερη ακόμη ακτινοβολία ασκούσε τώρα ο βυζαντινός πολιτισμός στην Ανατολή και στη Δύση. Το Βυζάντιο ήταν δότης, ενώ η Δύση δέκτης. Ιδιαίτερα στην περίοδο της Αναγεννήσεως, [...] ο δυτικός κόσμος βρήκε στο Βυζάντιο την πηγή, από την οποία γεύθηκε τους θησαυρούς της αρχαιότητας. Το Βυζάντιο [...] διέσωσε από τον αφανισμό το ρωμαϊκό δίκαιο, τα ελληνικά γράμματα, τη φιλοσοφία και την επιστήμη, για να παραδώσει στη συνέχεια την ανεκτίμητη αυτή κληρονομιά στους λαούς της δυτικής Ευρώπης, που είχαν ωριμάσει για να την δεχθούν.

Ostrogorsky, G. , *Ιστορία του Βυζαντινού Κράτους*, τ. Γ΄, Ιστορικές Εκδόσεις Βασιλόπουλος, Αθήνα 1981, σ. 276-277.